

ЛІТНЯ ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

Методичні настанови
для здобувачів фахової передвищої освіти,
освітньо-професійний ступінь фаховий молодший
бакалавр, спеціальність 013 «Початкова освіта»

Міністерство освіти і науки України
ХАРКІВСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

ЛІТНЯ

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

Методичні настанови
для здобувачів фахової передвищої освіти,
освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр
спеціальність 013 «Початкова освіта»

Харків
2024

Укладачі:

Денисова М.І., завідувач навчальною практикою, викладач кафедри педагогіки, психології, початкової освіти та освітнього менеджменту Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради;

Павлова О.Г., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки, психології, початкової освіти та освітнього менеджменту Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради;

Слободюк Ж.М., методист, викладач-керівник практики кафедри педагогіки, психології, початкової освіти та освітнього менеджменту

Рецензенти:

Блудова Ю.О.

кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри педагогіки, психології, початкової освіти та освітнього менеджменту Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради.

Помпа О.В.

кандидатка педагогічних наук, заступниця директорки з навчально-виховної роботи Харківського педагогічного фахового коледжу

Л 52 Літня педагогічна практика: метод. настанови для здобув. фахової передвищої освіти спец. 013 Початкова освіта / уклад. : М.І. Денисенко, О.Г. Павлова, Ж.М. Слободюк; Харківський педагогічний фаховий коледж Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. – Харків, 2024. – 59 с.

У методичних настановах висвітлено основні аспекти організації та проведення літньої педагогічної практики. У роботі схарактеризовані мета, завдання та очікувані результати практики, представлений зміст та організація керівництва практикою. Схарактеризовано особливості оцінювання різних видів діяльності здобувачів освіти під час проходження практики; дотримання правил академічної доброчесності.

Запропоновані методичні настанови містять окремі розділи особливостей організації виховної роботи в умовах дитячого табору оздоровлення та відпочинку та дитячого загону.

Укладачі рекомендують посібник викладачам-керівникам практики закладів фахової передвищої освіти педагогічного профілю, здобувачам освіти – майбутнім учителям початкових класів та всім, хто цікавиться питаннями організації та проведення практичної підготовки учителів початкової школи.

УДК 377.8.091.33-027.22:373.3(072)

Затверджено на засіданні науково-методичної ради психолого-педагогічного факультету Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради
(Протокол № 3 від 11 грудня 2024 року)

© ХПФК КЗ «ХГПА» ХОР

© КЗ «ХГПА» ХОР

© Денисенко М.І., Павлова О.Г., Слободюк Ж.М.. 2024

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
Загальні положення щодо забезпечення освітнього компонента «Літня педагогічна практика».....	7
Мета та завдання практики.....	8
Очікувані результати після проходження практики.....	9
Зміст практики.....	11
Звітна документація з практики.....	17
Організація та керівництво практикою.....	17
Порядок проведення практики з використанням засобів дистанційного зв'язку.....	18
ОРГАНІЗАЦІЯ ВИХОВНОЇ РОБОТИ В УМОВАХ ДИТЯЧОГО ТАБОРУ ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ	21
ОРГАНІЗАЦІЯ ВИХОВНОЇ РОБОТИ У ДИТЯЧОМУ ЗАГОНІ ДЗОВ	37
Методичні рекомендації щодо оформлення портфоліо.....	47
Контроль та оцінювання здобутих компетентностей.....	49
Дотримання правил академічної доброчесності	52
ДЖЕРЕЛА.....	53
ДОДАТКИ.....	56

ПЕРЕДМОВА

Літо – пора відпочинку й оздоровлення для дітей. Постійне знаходження на свіжому повітрі, різноманітність форм, фарб і звуків у природі, різноманітність радісних переживань і нових почуттів, відносна свобода поведінки – все це дає дитині значний фізичний і емоційний запас сил. Освітня робота влітку здійснюється в процесі спілкування з природою, через гру, художню і рухливу діяльність, посильну працю. Особливої турботи потребує і здоров'я дитини. Основна задача літнього періоду – загальне оздоровлення дитячого організму. Прогулянки, екскурсії, походи, ігри, використання природних умов дозволяє значно розширювати, розвивати, відкривати нові інтереси та навички дітей.

Літня педагогічна практика є першим етапом самостійної педагогічної діяльності здобувачів фахової передвищої освіти. Протягом періоду проходження практики вони знаходяться у постійному спілкуванні з дітьми, виконуючи обов'язки педагога-організатора чи вихователя, що вимагає від них сумлінної праці, організованості, мобілізації всіх сил, знань, умінь.

Літня практика є школою нагромадження життєвого й педагогічного досвіду, знаходження оптимального розв'язання багатьох проблем життя і діяльності літнього оздоровчого закладу, загону, ланки. Саме в ході даної практики у здобувачів освіти формуються вміння творчо застосовувати педагогічну теорію, здійснювати багатоваріантне планування своєї діяльності і діяльності дитячого колективу.

Самостійна педагогічна діяльність розвиває у студентів-практикантів почуття відповідальності за доручену справу, зміцнює любов до педагогічної професії, сприяє формуванню таких якостей, як почуття обов'язку, вимогливість до себе, наполегливість. Літня практика зближує здобувачів освіти з дітьми, допомагає глибше зрозуміти їх вікові особливості, індивідуальні якості, виробляє вміння вільного спілкування з ними, прийняття оптимальних рішень у тих чи інших педагогічних ситуаціях.

Літня педагогічна практика є обов'язковим компонентом процесу фахової підготовки майбутніх вчителів, важливим етапом їхнього професійного зростання. Практична підготовка забезпечує встановлення безпосереднього зв'язку між теорією та практикою, оскільки в умовах реальної професійної діяльності відбувається інтеграція теоретичних знань і практичних умінь здобувачів, що зумовлює оволодіння ними складниками професійної компетентності.

Посібник розроблений відповідно до навчальних планів підготовки фахового молодшого бакалавра галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за

спеціальністю 013 Початкова освіта та робочої програми практики освітнього компоненту «Літня педагогічна практика».

Мета методичних рекомендацій – сприяння вдосконаленню змісту і організації практики «Літня педагогічна практика», підвищення її ролі у забезпеченні якості опанування майбутніми фахівцями комплексом компетентностей.

Зміст посібника в логічній послідовності відображає зміст та структуру освітнього компоненту. Рекомендації охоплюють загальні положення щодо вивчення курсу, мету та завдання практики, очікувані результати, зміст практики, її організацію, керівництво тощо.

Методично-організаційні вказівки, що надаються, дають змогу здобувачам фахової передвищої освіти чітко зрозуміти порядок організації практики (в тому числі з використанням засобів дистанційного зв'язку), суть та особливості організації та проведення літньої практики, вимоги до оформлення звітної документації тощо. У розробці висвітлено питання контролю та оцінювання здобутих компетентностей майбутніх фахівців як обов'язкової складової забезпечення зворотнього зв'язку в ході вивчення освітнього компоненту. Схарактеризовано політику практики щодо дотримання норм академічної доброчесності, графіка та дедлайнів освітнього процесу. Список джерел, поданий наприкінці посібника, допоможе майбутнім фахівцям обрати актуальні матеріали для успішного виконання комплексу завдань у ході практики та здійснення самоаналізу рівня практичної підготовки.

При підготовці методичних рекомендацій враховано вимоги щодо створення безпечного освітнього середовища у закладах фахової передвищої освіти, реалізовано закономірності та принципи навчання, що спрямовані на набуття студентами суб'єктивного досвіду. Комплексний підхід до змісту та організації практики «Літня педагогічна практика» сприятиме становленню педагогічного професіоналізму майбутнього вчителя початкових класів.

Загальні положення щодо забезпечення освітнього компонента

«Літня педагогічна практика»

Освітній компонент спрямований на здобуття умінь самостійно планувати, організовувати педагогічну діяльність у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку в онлайн режимі.

Літню педагогічну практику віднесено до обов'язкових компонентів освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 013 Початкова освіта.

Опис освітнього компонента «Літня педагогічна практика» представлено у табл. 1.

Таблиця 1

Опис практики

Інформація про освітній компонент	Галузь знань: 01 Освіта/ Педагогіка Спеціальність: 013 Початкова освіта Освітня програма: Початкова освіта Рівень освіти: Фаховий молодший бакалавр Нормативний освітній компонент Мова навчання: українська Рік підготовки: 3 Семестр: 6						
Тривалість курсу	3 тижні 6 кредитів – 180 годин						
Структура курсу	Форма здобуття освіти	Кількість кредитів/ годин	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Семінарські заняття (год.)	Самостійна робота (год.)	
	Денна	180	-	90	-	90	
Форма підсумкового контролю	Залік						

Для здобувачів фахової передвищої освіти денної форми навчання літня педагогічна практика проходить у шостому семестрі та триває впродовж трьох тижнів відповідно до графіка освітнього процесу. Загальна тривалість практики 180 годин (6 кредитів ECTS). З них 90 год. – аудиторні заняття, 90 год. – самостійна робота здобувачів освіти.

ДЖЕРЕЛА

Нормативні та допоміжні документи

(закони, постанови, рішення, положення, стратегії, стандарти тощо)

1. Стандарт фахової передвищої освіти зі спеціальності 013 Початкова освіта освітньо-професійного ступеню «фаховий молодший бакалавр» затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021, № 801. Київ, 2021. 18 с.

2. Стратегія розвитку Харківського педагогічного фахового коледжу Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради на 2024-2029 рр. : затв. Пед. радою 30.08.2024р. протокол № 1. URL : <https://drive.google.com/file/d/1gNjqPeiT2k-O99-ET3aIjvmVWKwVr16W/view>. (дата звернення: 12.09.2024).

3. Положення про дистанційне навчання ХАРКІВСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ» ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ (нова редакція): затв. Пед. радою 30.08.2024р. протокол № 1. URL : https://drive.google.com/file/d/1VjYBn6YzB8y9JXfx7jfrFqpi045H_94/view. (дата звернення: 12.09.2024).

4. Положення про проведення практики здобувачів фахової передвищої освіти ХАРКІВСЬКОГО ПЕДАГОГІЧНОГО ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ» ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ (нова редакція): затв. Пед. радою 30.08.2024р. протокол № 1. URL : https://drive.google.com/file/d/1rCEVlgdTxFzbu9V9IVqYWhuXgLi51_Kt/view. (дата звернення: 14.09.2024).

5. Положення про контроль, оцінювання та визнання результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти: затв. Пед. радою 30.08.2024р. протокол № 1. URL : <https://drive.google.com/file/d/1KPssidbssijzmE7aS1eUQZ5ujgof7rXV/view> (дата звернення: 12.09.2024).

6. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL : <http://surl.li/ixnq> (дата звернення: 15.09.2024).

7. Про затвердження положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України : наказ МОН України від 08.04.1993 № 93. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text> (дата звернення 28.09.2024)

8. Про затвердження Державного стандарту початкової освіти : Постанова Кабінету міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення: 12.09.2024).

9. Концепція Нової української школи URL : <http://surl.li/hoha> (дата звернення: 13.09.2024).

ОСНОВНА

1. Пономарьова Г. Ф., Л. О. Петриченко, М. В. Коновалова. Чарівне літо : метод. рекомендації щодо організації роботи вихователів дитячих

оздоровчих таборів. М-во освіти і науки України, Харків. гуманіт.-пед. ін-т. Харків : Шейніна О. В., 2010. 252 с.

2. П'ятницька Д.В., Грищенко Л.К., Журавльова І.М., Аксьонов В.В. Вихователю дитячого закладу оздоровлення та відпочинку про фізичне виховання : методичні настанови. Харків, 2019. 119 с.

3. Козакова Н.В. Організаційно-методичні засади педагогічної практики майбутніх вчителів початкової школи в умовах ступеневої підготовки. К., 2004. 248с.

4. Методика проведення виховних заходів : навчальний посібник 2- ге видання, виправлене, доповнене. Умань : ФОП Жовтий О.О., 2015. 139 с.

5. Педагогічна практика в літніх оздоровчих таборах : посібник. Умань, 2009. 168 с.

6. Психолого-педагогічна практика (практично-зорієнтований посібник на допомогу студентам, магістрантам, аспірантам, психологам, соціальним педагогам). Умань, 2008. 179 с.

7. Шулдик Г.О. Педагогічна практика : навчальний посібник для студентів педагогічних вузів. К. : Науковий світ, 2000. 143 с.

8. Мороз І.В., Ярошенко О.Г. Педагогічна практика студентів у загальноосвітніх навчальних закладах: навч. посібник. К., 2015. 90 с.

ДОПОМІЖНА

1. Болдовський В.В., Шустка В.М. «Квест – це дуже просто». Методичний посібник по створенню квестів. Канів: 2018. 44 с.

2. Бочелюк В. Й. Дозвіллезнавство: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 208с.

3. Гайдук О.С. Організація культурно-дозвілєвої діяльності: метод. рекомен. КЗ «Обласний організаційно-методичний центр культури» ЗОР. Ужгород, 2020. 15 с.

4. Духовно-моральне виховання особистості : теорія та практика : науково- методичний посібник / за заг. ред. канд. пед. наук, доцента Л. М. Михайлової. Харків: «Друкарня Мадрид», 2019. 250 с.

5. Методичні рекомендації щодо проведення літньої практики з предметів природничого циклу. Чернігів: ЧОІППО імені К.Д. Ушинського, 2021. 43 с.

6. Квести в початковій школі. / Большакова І., Пристінська М., Ареф'єва В. Київ: Вид. дім «Перше вересня», 2016. 136 с.

7. Культурно-дозвілєва діяльність у сучасному світі: кол. монографія / Ред. кол. І.В. Петрова, Д.В. Солоха, М.М. Ткач, О.О. Олійник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. 328 с.

8. Кутузова Г. І. Культурно-дозвілєва діяльність. Луцьк : Захарчук В. М., 2013. 251 с.

9. Методичні рекомендації щодо проведення літньої практики з предметів природничого циклу. Чернігів: ЧОІППО імені К.Д. Ушинського, 2021. 43 с.

10. Мороз І.В., Ярошенко О.Г. Педагогічна практика студентів у загальноосвітніх навчальних закладах: навч. посібник. К., 2015. 90 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.mon.gov.ua/> – Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України;
2. <http://www.pu.ac.kharkov.ua/> – Сайт Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;
3. <http://nbuv.gov.ua/> – Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського;
4. <http://www.dnpg.gov.ua/> – Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського;
5. <http://korolenko.kharkov.com/> – Сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В.Г. Короленка;
6. <http://www.osvita.org.ua/> – Освітній портал – освіта в Україні, освіта за кордоном;
7. <http://ostriv.in.ua/> – Освітній шкільний інтернет-портал «Острів знань»;
8. <http://www.edu-post-diploma.kharkov.ua/> – Офіційний сайт Комунального вищого навчального закладу «Харківська академія неперервної освіти»;
9. <http://guonkh.gov.ua/> – Офіційний сайт Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації;
10. <http://osvita.ua/school/technol/> Український освітній портал
11. <http://www.apsu.org.ua/ua/information/press/956784/> сайт Академії педагогічних наук України
12. <http://osvita.ua> – Сайт освітніх новин
13. <http://yrok.at.ua/> - Сайт учителів початкових класів «Урок»
14. <https://www.ed-era.com> Студія онлайн освіти EdukationalEra.

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок оформлення титульного аркушу звіту про проходження практики

Міністерство освіти і науки України
ХАРКІВСЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ»
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

ЗВІТ

про проходження літньої педагогічної практики

здобувача освіти _____
(прізвище, ім'я та по батькові)

відділення дошкільної та початкової освіти

освітнього ступеня фаховий молодший бакалавр

спеціальності _____

_____ курс, група _____

Викладач-керівник практики _____
(прізвище, ім'я)

Технічні вимоги до оформлення документації

№ з/п	Критерій оформлення	Характеристика
1	Формат сторінки	A-4; орієнтація книжкова; формат Microsoft Word (*.doc или *.docx)
2	Береги	верхнє та нижнє, ліве і праве по 2 см
3	Шрифт	TimesNewRoman
4	Розмір шрифту	14 пунктів
5	Міжрядковий інтервал	1,5
6	Вирівнювання тексту	по ширині
7	Абзацний відступ	1,25 см (не допускається створення абзацного відступу за допомогою клавіші Tab і знаків пропуску)
8	Переніс слів	автоматичний
9	Посилання на джерела	необхідно робити по тексту у квадратних дужках із зазначенням номерів сторінок відповідно джерела. Наприклад: [3, с. 234] або [2, с. 35; 8, с. 234]
10	Список використаних джерел	наприкінці роботи в порядку згадування джерел та оформлюється з урахуванням розробленого в 2015 році Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»

Вимоги до змісту та оформлення презентації

Презентація (від англ. presentation – представлення, показ) – це набір картинок-слайдів на певну тему, який зберігається у файлі спеціального формату. Мета презентації – забезпечити стисле та наочне подання основних результатів самостійної роботи.

Мультимедійні презентації мають бути створені у програмі Microsoft PowerPoint. Обсяг презентації – від 10 до 20 слайдів, у залежності від суті та обсягу завдання. Презентація містить титульний слайд (тема виступу, ПІБ доповідача, факультет, група, курс), інформаційні слайди та завершальний слайд. Слайди доречно нумерувати.

Кожний слайд має відображати одну думку. Текст слайду має бути лаконічним та завершеним. У тексті необхідно вживати короткі слова та прості речення. На слайді має бути 6-8 рядків. Рядок має містити 6-8 слів, загальна кількість слів не повинна перевищувати 50.

Заголовки мають узагальнювати основні положення слайду.

Всі слайди презентації необхідно витримати в одному стилі, кольорова схема має бути єдиною для всіх слайдів (необхідно вибрати два головні функціональні кольори, які використовуються для фону та тексту). Найбільш важливу інформацію доречно розташувати у центрі слайду. Окрім текстових елементів, слайди повинні включати графічні і схематичні символи (малюнки, стрілки, таблиці тощо).

При створенні презентації необхідно скласти короткий конспект виступу. Неможна розміщувати на слайді весь текст, що підготовлено для виступу.

Навчальне видання

**ЛІТНЯ
ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА**

**Методичні настанови
для здобувачів фахової передвищої освіти,
освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр
спеціальність 013 «Початкова освіта»**

Укладачі :

Денисова Маргарита Ігорівна

Павлова Олена Геннадіївна

Слободюк Жанна Миколаївна